„ЗАСТАВА“ излази редовно: **средом, петком и недељом** на целом табаку, а **уторком** на по табака.

ЦЕНА ЈЕ
за Аустро-Угарску:
на целу годину . . . . . 14 ф. — к.
на по године . . . . . 7 ф. — к.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 к.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 к.

За Србију
на годину 32 дин., на по године 16 дин., на четврт године 8 динара.

ЗАСТАВА.

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ.

За **ОГЛАСЕ** плаћа се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова; за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“

Уредништво и администрација „Заставе“ налази се у кући г. Ст. Јефтића, главна улица.

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСЕ не враћамо.

Појединих бројева стају 10 новч.

БРОЈ 62. У НОВОМ САДУ У СРЕДУ 20. АПРИЛА 1894. **ГОДИНА XXIX.**

НАЈНОВИЈИ ИСПАДИ СВЕТОМИРА НИКОЛАЈЕВИЋА.

„Запануло циганина царство
па обесио свога оца“.
Нар. изрека.

Нова власничка влада у Србији, која језуитски прича, како је она „неутрална“ влада и како стоји „ван странака“, како који дан све већа и већа чуда чини. Светомиров кабинет, који тако сигурно седи на министарској фотељи, као ђаво на џомби, не гледа своју бруку, не стишава грдно незадовољство у Србији, већ се почела џилитати својим изханђалим копљем и на Српство у Аустро-Угарској. У првом реду министар просвете Андра Ђорђевић, кога су због криво усађених му очију назвали Јапанац, толико су се „осигурали“ у Србији, толико су „чврсти“ у народу, да се могу упуштати у оцену и наших прилика. Та њихова оцена не само да је настрана, већ неоправдана, безочна, издајничка.

Наш митрополијски народни збор у Карловцима заталасао је васколико Српство од Св. Андрије до Солуна, од реке Искре до јадранског мора. У тој нашој очајној, али јуначкој борби за име, језик, веру и народност нашу прену се сва Србадија, тргнуше се из сна и већ успавала места наша, само сиње кукавице, само данашња реакционарна влада у Србији што се оглуши о нас, само што се она издајнички понашаше од времена наше спреме за збор, па до свршетка збора.

И када је збор тако сјајно одржан, са толико слоге и обилна рада, када му важност увидеше и противници наши, када његови закључци одушевише и нашу браћу Румуне, када чак и Хрвати о том збору добру реч рекоше, нађе се једини „Пештански Лојд“ и — Светомир Николајевић, вајни српски министар, да тај збор омаловаже, да му одреку важност и да денуцирањем стеку мрвицу заслуге код мађарске владе.

Свесна српска омладина у Србији, која јуначки суделује у разноврсној борби против данашњих реакционара у Србији, омладина, која младићским жаром и правим родољубљем прати наше јавне послове у васколиком поцепаном Српству решила је, да на митрополијски збор пошље своје изасланике.

И никоме се то не учини бесмислено, чак ни угарским властима, само — Светомиру Николајевићу.

Тај изрод рода свога не само што је забранио великошколској омладини да пошаље своје изасланике на збор, већ и после збора нашао је за вредно, да преко проданога листа Пере Тодоровића, преко „Малих Новина“ осуди ту омладину, осуди рад митрополијског збора и да се у првом реду на Србе из Угарске и Тројединице баци блатом.

Стидно и срамно за једнога министра председника, за председника друштва „Св. Саве!“

Уредник поменутих новина Пера Тодоровић, кога цело Српство зна као поквареног човека, изнео је те „високе мисли“ Светомирове; но тиме је најмање користио и себи а још мање Светомиру, кога данас са још већим правом цело Српство као издајника презире.

Када је том несретном сину речено, да је његова забрана великошколској омладини да на збор дође, атентат на братске везе, које треба да постоје између овостраног и оностраног Српства — он је за братимство између нас и Срба из Србије рекао, да је то само **шупља фраза и горка обмана.**

Али ево, ми ћемо навести све речи тога министра, из којих ће се видети, колико је много подлих лажи против нашег народа речено и из којих ће се видети, са колико се мало памети на жалост данас влада у Србији.

„Помиње се наше братство. Између многих и то је једна шупља фраза и једна горка обмана, која нас је скупо стала. У последњим српско-турским ратовима био је на коцки сам државни опстанак Србије. Ако игде, ту је требало да издржи пробу то наше братство. Па шта је било? Од два милијуна аустро-угарских Срба, колико нам је дошло добровољаца, а колико ли новчане помоћи!“

Ово су те непромишљене речи, које је изрекао данашњи председник српске владе и нама заиста остаје, да се питамо: да ли је то више покварен човек, или ће бити да је сишао са ума?

На те његове ни у чем неосноване прекоре, на ниске и гадне клевете народа у нашим крајевима, ми ћемо опширније одговорити у једном од идућих бројева, а сада да се задржимо на његовом резоновању о нашем збору, којему је био смер да поради против увођења грађанског брака, као атентата на нашу веру православну и на његова несрпска резоновања о грађанском браку и о — мађаризацији. Николајевић је даље рекао:

„У осталом, по моме најбољем уверењу, цео тај покрет у оностраном Српству против грађанског брака ја сматрам као једну промашену, неупутну и бесмислену ствар, која не заслужује никакве наше симпатије, а још мање потпоре и храбрења.“

Даље је рекао, да митрополијски збор нема никаквог практичног значаја. Да сазивачи хоће тим да начине мало ларме јер он, Светомир, је уверен, да се ни мађарска влада не би толико за тај грађански брак ангажовала, да такав брак није од двора аустријског већ унапред добио благослов. По што је тај жалосни председник друштва св. Саве говорио у корист грађанског брака и назвао га „културним напретком“, нашао се побуђен — да би се умилио Мађарима — да проговори коју и о мађаризацији и, разуме се, да је — одобри!

„Наравно, да Мађари теже да консолидују своје племе, и то је њино право, за које им се не може замерити. Нема сумње, да се и законом о обвезном грађанском браку иде на то, да се за мађарски језик освоји што шире земљиште. Али, као паметни људи, Мађари то освајање хоће да врше једном установом, која се мора сматрати као културни напредак.“

Треба ли ту каквога коментара? Када о мађаризацији тако суди један председник друштва „св. Саве“, онда ми заиста морамо да се запитамо, да нису случајно та господа око друштва „св. Саве“ савезници мађарског културног друштва или боље рећи мађ. друштва за помађаривање.

Крв нам се леди у жилама, када помислимо, да тако говори човек, у чијим је рукама на жалост данас судбина целе Србије, када то говори председник друштва „св. Саве“, када тако „помирљиво“ говори вођа српских „фармасона“.

Бацајући се блатом на овострано Српство, тај вајни министар окаљао је својом прљавом руком и наше српско свештенство. Родољубивом српском свештенству Светомир је довикнуо: „Нека свештеници напусте крчме, карташке столове, политичке зборове и витлања, забаве и игранке, па им грађански брак не ће отуђити ни једну хришћанску душу“.

Безочност Светомира Николајевића превршила је сваку меру. Као ренегат, као ускок из радикалне странке, витлао се он час у напредњаке час у неутралце, док не оде у фармасоне, па и ту из гнусне шпекулације.

Овај дрски Николајевићев испад осуђује цео српски народ у Србији, а дична српска омладина ударила му је на чело жиг вечитог срама.

Дај боже, да се Србија више не завиђе у крио, да не дочека више да има и таког министра!... —е—

ПИСМО ИЗ БЕЧА.

У Бечу на вел. суботу.

Од како је цар. веће почетком априла наставило своје већање, тече скоро непресано расправа о државном прорачуну, а овако млитаве дебате ваљда није никада било и ако је то обично најпогоднија прилика, да свака странка изађе са својим захтевима. Три велике саборске странке, које су се коалирале, те сачињавају већину владину, јамачно су добиле „бефел“ од својих чланова у кабинету, да се хотимице уздржавају од учествовања у дебати, а тим ће и опозиција, која се осим веће младочешке странке, састоји из омањих фракција, изгубити вољу те не добивши одговора са владине странке, одустати од својих испада.

Када се прешло на специјалну дебату прорачуна одмах код прве тачке „Превишњи двор“ избила је једна интересантност. Та тачка обично се примала без дебате, али овога пута не! Посланик младочешки познати др. Вашати говорио је против те тачке нагласивши, да ће клуб његов гласати против. Интересантно је ту било, што је Вашати говорио чешки, а господа министри увек затворе уши, кад се говори којим другим језиком, осим немачким. Но овога пута изузетак је био: министар-председник квез Виндишгрец, члан ческог племства, разумевши наравно говор Вашатијев, одмах је одговорио, да жали, што су Младочеси дали повода добати о тој тачки, што до сада није био обичај Племенити гроф Хомпеш довикнуо је Чесима: напоље! На што је добио добар одговор: да је то простота од г. грофа. Посланик Бженовски је рекао онда: Добро! истерајте нас на поље, али ће за нама доћи они, који ће прогласити републику.

По аустријским темељним законима од 1867. год. призната је равноправност језицима свих народа из земаља и круновина, које су заступљене у цар. већу и партајама је слободно, како у приватним тако и у јавно-правним приликама (код судова и иначе), служити се својим матерњим језиком. Но узус је био, да се у цар. већу ради разумевања говори искључиво немачким језиком, а мало по мало тај узус постао је правилом према оном usus contra legem. Посланици младочески настојали су, да тај узус не постане законом и сваком приликом по који чески посланик говорио је чески. Немачки извештачи новинарски у својој пакости нису ни за главу хтели да донесу ма у најкраћим потезима говор у ческом језику држан, него на просто напомену Abg. x—y spricht czechisch. Али су за то чески листови донашали те говоре у целости. Но овај пут министар гроф Шенборн — сам Чех — издао је распис на све државне одветнике, да говори у царском већу, који нису у немачком језику, не стоје под заштитом посланичког имунитета и да је државним одветницима слободно таке говоре конфисковати, јер нема контроле, да ли су ти говори доиста држани у сабору, пошто господа у онај пар не разуму случајно чески. Посланици Бженовски, Вашати и Сокол надмудрили су министра; они су написали своје говоре у три примерка, те је дотични посланик из једнога свој говор читао, а уз то је нашао два класична сведока, који су пратили реч по реч говора и тако водили контролу. Но и ти су говори били лоше среће, јер их је државно одветништво конфисковало. — Код тачке „Диспозициони фонд“ говорио је вођа младочески др. Грегр, како већ уме тај најбољи говорник у цар. већу. Сав рад владин и коалираних странака подвргао је најоштријој критици, пребацио племству ческом жестоко, да нема љубави за свој народ и да су просте слуге бечког двора, док би његово место било, да се скупи око чешкога краља у Храдчину (краљевски двор у Прагу). Од силна утиска био му је приговор пољским заступницима, да се они знају повити за сваким ветром, прилагодити свакој прилици и уграбити најмаснији залогај. Политика ческих заступника згодно је окарактерисана у оној реченици: „Nie honorówo, ale zdrówo“ — није баш поштено, лепо, али здраво — практично. Племенити ритери и „фонови“ пољски љуто су се нашли увређени те су изјавили, да је то увреда за пољски народ и захтевали су од Грегра, да повуче натраг ту изјаву, на што је овај одговорио, да он није имао намере вређати пољског народа, него је само напомено реченицу, која се већ дуго повлачи баш по пољским листовима.

Код сваке тачке говори по неколико чешких посланика, а као црвена нит кроз све говоре њихове провлачи се тврдња, да се влада и сви варају, ако мисле, да ће се чески народ притиском уморити, застрашити се и одустати од својих захтева.

Већ у генералној дебати згодно је приметио др. Пацак, да влада показује страшну енергију само када ваља словенске народе јаче притиснути. Повукао је паралелу са догађајима у Ческој и Мађарској пригодом смрти Кошутове па вели, шта би влада радила, да се онаке бруталности догоде у Чешкој, какво ли би изнимно стање влада тек онда прогласила над Чешком?! — Пребацивало се онда министру председнику Виндишгрецу, што је он рекао, да не познаје ческог питања, а он је баш био један од творца покојних бечких пунктација. Ако дакле ческога питања доиста нема, чему су онда донашане те пунктације, којима се баш хтело решити то питање?! — И од моравских Старочеха говорено је у опозиционом духу; говорили су др. Фандерлик и Мезник. Они опонирају влади из врло наивног разлога — што је левица заступана у кабинету, јер по њиховом мнењу то је зло по државу.

Словеначки су заступници раздељени: већина их је у Хоенвартовом клубу, а неколицина је изашла. Од оних првих говорио је Шукне и то врло жалосно. Они просто имитирају Пољаке, те неком језуитском политиком хоће да за себе прибаве неке мрвице са богате софре владине, а не бриву се ни за кога више. Захтевају паралелне класе са словенским језиком у гимназији у Цељу, па кад је министар Мадејски то обећао, подигла се читава граја од стране Немаца и коалираних и некоалираних, па сада да се министар не збуни — одатле оно курисање и кађење влади. Шукне је напомену о, како је у словеначком народу има две струје, једна је на исток, а друга на запад, а ова је у већини и позвана је, да носи западну културу међу нас неуке на истоку. Шукне је професор па се баш чудити, од куда он то не зна, да нису загорски Хрвати, већ долински или бели Хрвати, богом изабрани народ да буду мисијонари западне културе међу нама Србима и не знам, да ли још где. Оставићемо им, нека се они сами споразуму око те мисије. Словенци стојећи под туторством загребачким радо се набацују на нас Србе с приговорима, што ми помажемо садашњи режим у Тројединици (затварајући силом очи пред истинитим стањем ствари, да је српски народ најмање крив за еру Хедерваријеву), а шта бисмо ми могли рећи на држање Шукнеа, Хоенварта и др.?, а те баш бира словеначки народ, који нема слободе и заштите при изборима Хедерваријевих политичких чиновника.

Осморица руских посланика никако да се одлуче, ком ће се приволети царству. Председник њиховог клуба Романчук био је за одлучну опозицију влади, у којој су Пољаци, који тако брутално поступају с руским народом у Галицији; но и код њих има људи, који хоће да воде неку високу практичну политику, па мисле, да ће се „лепим“ више испословати. Заступник тога правца је Барвински, а сад му се придружио професор Вахнијанин, а већ сам избор овога врло је интересантан: у чисто руском изборном срезу изабран буде Пољак, а то се већ самој влади и намеснику галичком учинило већ мало сувишним и неприродним, те онда преко пољског клуба изврде, да је дотични посланик положио мандат, а при поновном избору буде без против кандидата изабран професор Вах-

нијанин. Када се он почео мало кочоперити, онда су му понеке новине довикнуле, нека не уображава он себи ништа, јер је мандат свој добио само милошћу Пољака Ето тако је 1 и по милијон Руса галичких заступано са осам посланика, осталих 56 су Пољаци и рабин Блох — заступник коломејских Чивута. — Већ у почетку прорачунске расправе посланик Ајм опоменуо је Русе, да се клоне коалиције. Вахнијанин је одговорио Ајму, да су излишне његове сузе за руским народом, а после је Романчук рекао му, да он нема пуномоћ од руског клуба за ту изјаву. То је дало повода, да су се противности још више заоштриле, а свршетак је био, да је Романчук најпосле из клуба иступио, а по свој прилици и још неки ће уз њега.

Ситуација је у опће врло нејасна У самој коалицији су силне несугласице, што јасно показује писање њихове штампе. Немци, без разлике странака, не ће да чују ни за какве концесије иком другом, напрежући све силе, да одрже хегемонију за себе. Али нека не заборави речи чувеног јуристе професора Штрохала, које им је избацио пошавши из Граца да заузме катедру славнога Иеринга у Гетингену: „Избите ви себи из главе свако водство! Све је данас зрело и не да се водити, па тако и словенски народи.“ **С—к—ћ.**

Поглед по свету.

— **Угарска горња кућа и обвезни грађански брак.** Као што смо јавили нашим читаоцима, законски предлог угарске владе о обвезном грађанском браку примљен је у тројном одбору угарске горње куће и то са великом већином. Па ипак се присталице тога законског предлога још брину за судбину његову и агитују најживље и молбом и ласкањем и претњом. Бојазан њихова најбоље се огледа у овим речима „П. Лојда“, којима завршује свој уводни чланак од прошле суботе: „.... једно само не сме горња кућа ни под којим условима игнорирати: она не сме бити нарушитељ мира у земљи. Црквено-политичка питања морају једном бити решена, јер се иначе народ (Чивутски? — Пр. ур. „З“) никад смирити не ће. Одбијање ових предлога не би било то решење, већ само пооштрење сукоба, повећање заплета, и ма што горња кућа о себи самој мислила, јавно мњење (чије? — Пр. Ур. „З.“) не сматра је за довољно јаку, да понесе одговорност за таково стање“.

— **Из Србије.** Министарски савет имао је пре неки дан под председништвом краљевим седницу, на којој је закључено, да се намеснички и скупштински закључци, који се односе на краљеве родитеље, а поглавито на Миланово прогонство, као противуставни — укину. Краљ је већ издао у том смислу и указ од 17. априла, који гласи: „Ми Александар I. по милости божјој и вољи народној Краљ Србије. На предлог Нашег министарског Савета, наређујемо: да закон од 14. марта 1892. год. (Зб 48., стр. 66.) и одлука Народне Скупштине од 31. марта 1891. год. (Зб. 47., стр. 392.) немају никакве законске вредности, и за то, да се по њима више не управљају ни судови ни власти земаљске, који по чл. 39. и 45 Устава раде у Наше име. Наш Отац, Његово Величанство Краљ Милан, и Наша Мати, Њено Величанство Краљица Наталија, као чланови Нашег Краљевског Дома, враћају се овим у сва права и дужности, која су им Уставом и законима земаљским ујемчена. Наши министри нека овај указ изврше; а свима земаљским властима заповедамо, да се по њему управљају“. (Потписан краљ и сви министри). (И онда нека нам ко каже, да Србија није „уставна“ земља, већ „указна!) — Министар просвете Андра Ђорђевић спрема указ, којим ће многи професори (радикали) велике школе бити отпуштени или пензионисани, и на њихово место постављени либерали и напредњаци. — Што који дан у напредак, све лепши гласи из Србије!

— **Напредовање бугарске пропаганде у Македонији.** Султан је потписао ираду, у којој је испунио све жеље бугарског егзарха у погледу бугарских школа у Македонији. Даље, султан допушта, да се издаду берати за два бугарска владике, један ће становати у Велесу, а други у Неврокопу. Султан поклања егзарху у Цариграду једно место, где ће се подићи бугарска богословија и допушта, да егзарх може купити себи једно здање у Пери — За ово има много заслуге и бугарска влада; међу тим данашња **српска влада** не само што се не брине за Српство у Маћедонији — него повлађује мађарским шовинистима, који хоће да нас **помађаре**. Далеко смо заиста ми Срби дотерали!

— **Енглеско ратно бродовље у Средиземном мору** — долази у Јадранско море у посету Аустро-Угарској. Свратиће у више лука нашег Приморја, а у Реку стиже 6. јуна, где се већ спрема свечан дочек.

— **Промене у бугарском министарству.** Спор између бугарског ратног министра Савова и Стамбулова свршио се с тим, да је Савов дао оставку, коју му је кнез Фердинавд и уважио. За новог ратног министра наименован је шеф ђенералног штаба пуковник Рађо Петров.

Београдска омладина и наш митрополијски збор.

На вел. четвртак у 4 сахата после подне био је у Београду збор великошколског друштва „Побратимства“ у сали вел. школе. На овоме су скупу изасланици „Побратимства“ поднели извештај са митрополијског збора у Ср. Карловцима. На овај је збор дошла и остала омладина београдска, пошто се рад митрополијског збора тиче подједнако свих омладинаца. После прочитаног извештаја и лепог и патриотскога говора Влад. Савића, техничара IV. год., председник „Побратимства“ Риста Одавић философ затворио је збор „Побратимства.“ После тога отворен је омладински збор и настала дебата поводом најновијег разговора министра председника Св. Николајевића са уредником „Малих Новина.“ Збор је једногласно осудио тај непатриотски и издајнички говор Николајевићев и донео ову одлуку:

Великошколска и остала београдска омладина, увек сложна, кад јој патриотизам заповеда, да заборави на разлике у својим политичким уверењима, увек једнодушна, кад отаџбина тражи њено јединство, а увређена и изазвана последњим нападима на њене родољубиве осећаје и неправедним прекорима, који јој се упућују с разних страна — изјављује:

I. Да су, по њеном схватању, братске везе између свих Срба — и слободних и неслободних — не „шупља фраза“ и „горка обмана“, као што је, на жалост, рекао данашњи председник српскога министарства и председник друштва Св. Саве, г. Св. Николајевић, већ једна јеванђелска истина, у коју верују сви свесни родољуби и у којој је извор надама на лепшу будућност нашег народа;

II. Да је покрет Срба из карловачке митрополије против црквено-политичких реформа угарске владе величанствена и значајна манифестација српске свести и патриотизма и у истој мери најречитији доказ одлучности наше браће, да бране и одбране своју веру и своју народност; и

III. Омладина, разумевајући свој позив, а одушевљена нашом народносном слободом, сматра за своје највеће славољубље, ако јој се укаже и стварна прилика да осведочи своје искрене и братске осећаје према народу своме од Будима до Солуна и од Искре до Јадранскога мора и за то јој нико не може забранити да српски мисли и осећа.

Вести из места и са стране.

„Банаћанин“ осуђен. На Лазареву суботу одржана је пред вел.-кикиндским крал. судом коначна расправа против „Банаћанина“, који је био оптужен, да је терао политику, а није имао кауције. Оптужба се састојала из 29 тачака, а међу истима има оптужених чланака, дописа и бележака. Поменути првостепени суд осудио је „Банаћанина“ на основу те оптужбе 50 фор. глобе и на судске трошкове. Против ове пресуде уложило је државно одветништво призив на крал. таблу.

Београдско великошколско певачко друштво „Обилић“ и српска влада. Великошколско певачко друштво „Обилић“, коме је некад сам краљ Александар поклонио заставу, намерило је било, да ових празника ничини излет у унутрашњост Србије. Но влада, којој данашња омладина што се учи на београдским школама није никако повољи, забранила је друштву тај излет, бојећи се, да ђаци не би агитовали против владе. И кад су чланови поред свете забране покушали да отпутују, полиција их је насилно спречила у том. — Само тако „слободни зидару“ Светомире и дружино, па ћете назидати сигурну и трајну будућност својој владавини!

Мађарска академија знаности има због свог званичног учествовања у жалости за Кошутом великих неприлика. Због тога је пре кратког времена дао оставку на чланству њезином гроф Антон Сечен, а сада јављају, да је дао оставку на чланству управе академије и почасносном председништву I. одељења исте и надвојвода Јосиф. Разлози су оставци му исти, који и грофу Сечену. То је мађарске академике бацило у бригу, те су држали поверљиву конференцију, на којој закључили, да покушају одвратити надвојводу од своје намере. Но боје се, да не прођу као и са грофом Сеченом, кога су такође хтели да приволе да повуче оставку, али нису успели.

Синђелићев споменик. Неумрлим јунацима, који су онако славно погинули са Стеваном Синђелићем, подићи ће се достојни споменик на досада грозној ћеле-кули. 24. о. мес. држаће управа града Ниша усмену лицитацију за подизање тога споменика — капеле — у којој ће непрестано горети кандило вечите благодарности потомака Синђелића и његових јуначких другова. По предрачуну, споменик ће коштати 7.996 динара.

Атентатор Хенри осуђен на смрт. На наш велики четвртак и петак судила је порота у Паризу атентатору Хенрију, који је у кавани „Терминусу“ бацио бомбу. На расправу је пуштено саразмерно мало света, а то због бојазни да се не би увукао и који анархиста унутра. На расправу је позван био 61 сведок, међу њима и мати Хенријева. Емил Хенри, коме је тек 21. година, држао се приликом расправе врло дрско. Признао је, да му је намера била, да што више људи убије и да је у његовом стану било експлозивне материје још за 18—20 бомби. Но ни пошто није хтео никога издати од својих другова, нити рећи одкуда је добивао новац и експлозивне материје. Кад је један од сведока посумњао у његову чисту свест, Хенри се од тога жестоко оградио. Матер своју није хтео да види, „да не би пред њим пала у несвест“. Државни тужилац му каже, да је мати му прва његова жртва, а осим ње још пет удовица и десет сирочади леже на души његовој, но њега то ништа не потреса. Порота га је осудила **на смрт**. Хенри је саслушао пресуду смешећи се и узвикнуо: „Храбро другови! Живела анархија!“

Опет земљотрес у Грчкој. На велики петак у вече поновио се земљотрес по целој Грчкој. Потрес је био јак и трајао 15 секунада. Говори се о новим жртвама. Више кућа је услед потреса пропало у земљу и отворише се нове пукотине у земљи.

Голубачка муха у торонталској жупанији. Из **алибунарског** среза јављају, да се тамо **појавила голубачка муха** и да је многу стоку потаманила.

Против анархиста. 19.111 швајцарских грађана из источне и северне Швајцарске управили су на савезно веће адресу, у којој захтевају енергичне мере против анархиста. Нарочито захтевају, да се без обзира изгоне из земље сви странци, који уздижу анархизам и служе му.

Сарањен после шеснаест година. У гори близу Сарајева нашли су ових дана човечји костура, поред њега војничку пушку и остатке од војничке одеће. Истрагом се установило, да је то костур од каквог војника, који је за окупације Босне, дакле пре 16 година, погинуо и заборављен у гори остао несарањен. Заповедник војени дао га је саранити уз грување топова и велике војничке почасти.

Због ускршњих празника излази данашњи број нашег листа на пола табака.

Трговина.

Нови Сад, 19. апр. Пшеница прве каквоће 7 ф. 10—— н. Пшеница средња 6 ф. 50—80 н. Пшеница лакша роба 6 ф. 50 н. Наполица 6 ф. 20—30 н. Јечам 6 ф. 20—50 н. Зоб 6 фор. 40 н. Кукуруз 4 фор. 50—80 н. Маст 48 фор. Сланина сува 50 ф., дебела паљена 54 ф. Све од 100 килограма.

Свињи угојени тешки .	42 н.
„ средњи . . .	38—40 н.
„ лаки	36—38 н.

Све од 1 килограма.

Теоци .	8—18 ф. по комаду.
Јагњци .	5—12 ф. по пару.
Овци . .	7—14 ф. „

*

Течај златног и сребрног новца на будимпештанској берзи

од 18. (30.) априла.

Дукати — — — — — —	5 ф. 89 н.
Наполеондори (20 франака) —	9 ф. 92 н.
Угарска златна рента — — —	119 ф. 10 н.
Аустријска златна рента — —	119 ф. 75 н.
Угарска крунска рента — —	95 ф. — н.
Немачке држ. марке (од 100 мар.)	61 ф. 25 н.

Новије вести.

Црна Гора хоће нову ратну опрему. Са Цетиња јављају, да се црногорски министар финансије ускоро креће на пут у Русију ради подизања зајма за војничке сврхе. Влада хоће да народу у место оружја старог система даде ново. Уједно хоће да реформише војску у више европском смислу.

Бомбе. Из Литиха (у Белгији) јављају, да је тамо на уласку у цркву св. Јакова прснула бомба. Услед тога је разлупано више прозора на цркви и суседним кућама. Нико није погинуо нити повређен. Полиција је ухапсила шест анархиста, на које се сумња, да су подметнули бомбу. — А из Болоње јављају, да је тамо ухапшен анархиста Рочи баш у тренутку, кад је на врло посећеној „Порта Санвитале“ хитнуо бомбу, која је одмах прснула, али није веће штете начинила. У стану његовом нађено је још 6 бомби, које је по његовом признању, спремио за 1. мај.

ОГЛАСИ.

СТЕЧАЈ.

На упражњено место учитељско при српској верозаконској школи у Сегедину овим се стечај расписује.

Са овим местом скопчана је следећа годишња плата:

Од политичне општине Сегединске 420 фор. — од црквене општиве 200 фор. — од исте за перовођство 100 фор. — од Лефтеровог легата 10 фор. — слободан стан са 2 собе, једном кујном, шупом и комором, — 4 фата мекани дрва за школу и за учитеља.

Изабрани учитељ је дужан осим предавања школском уредбом прописаних предмета још и пјеније у десној певници обављати, децу у црквеном пјенију поучавати, и у општинским седницаса записник водити.

Компетовати могу само оспособљени и у мађарском језику подпуно вични учитељи.

Изабрани учитељ има своје звање 1-ог септембра п. р. 1894-е год. наступити.

Стицатељи имају своје ваљано инструиране молбенице до 19. (30.) маја т. г. председништву ове црквене општине поднети.

Из седнице одборске српске православне црквене општине Сегединске држане 8. (20.) маја 1894. године.

Владислав Сремац, перовођа. 1—3 **Др. Милош Раић,** председник.

ПРОДАЈА.

Наше две куће у Босуту, на главном друму између Митровице и Раче (на Сави), са потребитим зградама, све из солидног материјала, и 5 јутара земље, продајемо из слободне руке. Ближа условија могу се дознати код

Љубомира и Јулијане Дугошија у Митровици.

1—1

ПОД НАЈАМ

издајем у својој кући у Руми на најбољем месту на пијаци један дућан и цео горњи спрат. Дућан је пространа, има у њему још гвожђарска еспапа који ћу врло јефтино продати. Стан има 8 соба и једну кујну. Поближе услове код подписаног.

1—3 **Михаил Критовац.**

ОГЛАС.

П. П. препоручујем своје добро снабдевено стовариште разних шпецерајских артиклова, као: шећера, сваке врсте кафе, пиринча, зејтина, јужна воћа, поморанџа, лимунова, сува грожђа, бадема, урме, смокава итд. **од пет кила пакета** са врло умереном ценом.

Наручбине извршујем по налогу тачно, брзо, и шаљем поштом per Nachnahme. Паковање рачунам по коштању.

У интересу п. п. препоручујем свакој домаћој кући ради уверења доброг и солидног еспапа, да изволу по једну наручбину учинити.

С поштовањем

ПЕКО МИЛОШЕВ

5—10 трговац у Фиуми.

ЗА СТАРЕ И МЛАДЕ ЉУДЕ!

ПРЕПАРАТИ ЗА ОПОРАВЉЕЊЕ

ГЛАВНОГ ШТАВНОГ ЛЕКАРА

Дра МИЛЕРА

употребљују се већ много година са изванредним успехом против свију **нервних болести**, које су постале услед **нервног растројства** (тајних греха из младости) и т. д, а за којима долазе као последице **душевна и телесна малаксалост**. Нарочито важи као опробано, опорављајуће средство против импотенције. — Цена им је заједно са потанким лечничким упутством о употребљивању 3 фор. 10 нов. а за оне, којима се поштом шаље, 25 нов. за омот.

Једино главно стовариште, где се уједно и производи, јесте: **St. Georgs-Apotheke, Wien V/2 Bezirk, Wimmersgasse Nr. 33.**, камо треба упућивати све писмене наручбине. 25—37

ДР. ФР. ЛЕНГНЕЛ „BIRKEN BALSAM.“

(БРЕЗОВ БАЛЗАМ.)

Одлучује неприметно перут са коже те дејствује да постаје свеже и светле боје а чисти од равни боља као: краста, пега, флека, црвенила по рукама и носу, белега и других нечистоћа коже Боре и трагови од богиња повремено се изгладе сасвим. Цена једне тегле **1 ф. 50 н.**

ДР. ФР. ЛЕНГНЕЛ.

BENZOE-САПУН

благ и најбољи сапун за кожу, препариран цена кол. **60 н.**

Добити се може у овим апотекама у Будимпешти: код Josef v. Török Königsgasse 12. Arad-Ring. Agram: S. Mittelbach Eszeg: J. E. Dines. Hermanstadt: W. F. Morscher и Ed. Kugler. Pressburg: St. Tárczay и Robert Radicz. Szegedin: Karl Barcsay. Temesvar: Rud. Janner, као у свима реномираним апотекама. 4—20

Власник Славко Свет. Милетић. За уредништво одговара: Милан Поповић. Српска штампарија дра Свет. Милетића у Новом Саду.